

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

щоденна політична, економічна і літературна газета

Умови передплати.
3 приставкою і пересилкою:
На рік 4 карб. || На 1/2 року 2 карб.
На 3 місяці 1 || На 1 міс. 50 коп.

За кордон:
На рік 9 карб. || На пів року 4 карб. 50 коп.
За зміну адреси 30 коп.

Передплату приймають:
1) у Києві, в конторі редакції „Громадської Думки“ (Михайлівська ул., ч. 10) щодня з 10 до 5 годин дня, 2) в книгарні журналу „Кієвская Старина“ (Безаківська ул., ч. 14).
Передплатувати можна тільки з 1-го дня кожного місяця.

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ ТА ПІСЛЯ СВЯТ.

Рік перший.

Од редакції: Читачи нашу газету, треба вимовляти
є—як йе, и—як ы.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більші статі, до друку погоджені, переходять в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються.

Умови друкування оповісток:
За рядок попереду тексту або за || за перший раз 40 коп.
Його місце плати ся || за другий 20 коп.

За рядок після тексту
за перший раз 20 коп. || за другий 10 коп.
Хто шукає заробітку, платить за оповістку тільки половину показаної ціни.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в Києві з 1-го січня (января) року 1906.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезії та оповідання, наукові фельетони і т. п.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ досі з'явилися писати: проф. Антонович В. Балабуха С., Бондаренко Ів., Боржковський В., Василенко М., Верзила А., Винниченко Вол., Волох С., Вороний М., Ганейзер Е., Гнатюк М., Грушевський Ол., Дмитрієв М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко В., Дорошенко Д., Єфремов С., Жебуньов Л., Житецький П., Квасницький Є., Квітка К., Ковалецько Чепурковський А., Коцюбинський М., Кошовий В., проф. Кримський А., Левіцький М., Леонтович В., Липа Ів., Липковський С., Лисенко М., Лисовський Ол., Лозинський М. Лотоцький Ол., Маковець О., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Миродь В., Науменко В., Падака Л., проф. Перетц В., проф. А. Поюдин, Русова С., Русов О., Самійленко В. (Сивенький), Славинський М., Сластьон О., Смутко П., Гр. Свободний, Степаненко В., Тимченко Є., Туан-Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко Є., Шрай І., Яновська Л., Ярошевський Б. та інші.

Ціна газети Громадська Думка на рік 4 карб., на пів року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 місяць 50 коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб., на пів року 4 карб. 50 коп.

Громадська Думка виходить щодня, окрім понеділків та після свят. Адреса редакції Громадської Думки — у Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

НОВА ГРОМАДА

літературно-науковий місячник, почне виходити з січня року 1906.

НОВА ГРОМАДА міститиме твори красномовного письменства (поезії, оповідання, повісті, драматичні твори), наукові й публіцистичні статі, огляди політичного і громадського життя на Україні й по-за її межами і т. п. НОВА ГРОМАДА має тих самих співробітників, що і „Громадська Думка“; виходитиме щомісяця книжками по 10 аркушів друку. Ціна з пересилкою на рік 6 карб.; за кордон — 8 карб. 50 коп.; окремо книжка коштує 75 коп.

Адреса редакції НОВА ГРОМАДА — у Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

Передплатувати ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ і НОВУ ГРОМАДУ можна також в книгарні „Кієвской Старини“, у Києві, Безаківська ул., ч. 14. Відомості про продаж на роздріб газети „Громадська Думка“ можна мати у д. Компанійця, Хрещатик, ч. 54.

У Львові газету і журнал можна передплатувати в Книгарні Наукового Товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Контора редакції просить передплатників, коли вони переминяють адресу або поновляють передплату, прислати друкований адрес або показувати номер бандеролі, за яким висилалася газета.

Од редакції.

Редакція „Громадської Думки“ оповіщає, що числа 7, 9, 10, 12 та 19 всі розійшлися і висилатись не будуть.

ЧИТАЙТЕ!

Сокільський Базар у Львові

ГАЛИЧИНА—АВСТРИЯ,

має на складі вироби українсько-галицького люду:

Ліски (топірці) вибавані ріжнородними пацьорками в ціні від	3—10 карб.
Коробки вибавані пацьорками від	6—10 карб.
Вишавані рушники в ціні від	3—10 "
Ланцуски (бердани) з пацьоркою до годинників в ціні від	2—6 карб.
Вишавані краватки в ціні від	2—5 "
„ сорочки „	5—10 "
„ запаски, обрус „	3—10 "

Вироби з глини, як тарелі, тарельці, флаконки, вазони, попільнички, окраснені вишивками або портретами Шевченка, Котляревського, Лисенка, Хмельницького в ціні від 1—50 карб.

Великий вибор патріотичн. українських листовн. карток в ціні по 4 і 5 коп. Всі ті річі набувайте в Торговлі приборів до писання „Сокільський Базар“ у Львові, ул. Руська ч. 1. Галичина—Австрія. 4562—4—4

Вышел 1-й № ежемѣсячнаго журнала на рускомъ и украинскомъ языкахъ

„ПЧЕЛОВОДЪ И САДОВОДЪ“

подъ ред. члена совѣта Южно-русскаго общества Пчеловодства и члена Кіевск. Отд. Импер. Россійск. О-ва Пчеловодства О. Н. Палейчука.

Въ журналѣ сотрудничаютъ: А. М. Абжолтовскій, П. Г. Бурдановъ, Н. М. Буренковъ, А. С. Буткевичъ, Е. Н. Гаврилей, Ю. В. Жалковскій, С. В. Краинскій, проф. Н. П. Клагинъ, Ф. С. Лесинъ, К. Г. Мейеръ, П. Л. Сибѣжневскій, Н. П. Терещенко, С. И. Хмѣлевскій, М. Л. Щербина, Шырий, А. Н. Ярцевъ и ми. др.

Первый №—за двѣ 7 коп. маркы. Цѣна журнала 1 рубль и пересылка 25 коп. въ годъ.

Подписка принимается въ конторѣ редакціи: Кіевъ, Гоголевская. № 1-й. 3—1

Съ 19 февраля 1906 г. начнетъ выходить въ С.-Петербургѣ ежедневная политическая, экономическая и общественная газета

„СТРАНА“

Раздѣляя мнотіе взгляды партій демократическихъ реформъ, но не служа ей органомъ, „СТРАНА“ будетъ относиться сочувственно ко всемъ партиямъ, вмѣняющимъ въ виду переустройство современнаго политическаго уклада на началахъ личной свободы, областнаго самоуправления и широкаго участія народа въ законодательствѣ и контролѣ за виѣшней и внутрешней политикой Россіи.

Своей задачей газета признаетъ содѣйствіе установленію въ нашемъ отечествѣ прочнаго демократическаго порядка путемъ рѣшенія неотложныхъ вопросовъ, каковыя прежде всего земельный и рабочий.

Она видитъ въ распространѣніи образованія въ массахъ и въ подъемѣ ихъ матеріальнаго уровня, важнѣйшее условіе для того, чтобы представительная монархія основанная на всеобщемъ голосованіи могла обезпечить мирное развитіе нашей страны.

Издатель: А. Н. Александровскій.
Редакторы: Проф. И. И. Иванюковъ.

Девятнадцатаго февраля выйдетъ номеръ газеты, посвященный оцѣнкѣ главныхъ теченій русской мысли и жизни послѣ этого историческаго дня.

У С Л О В І Я П О Д П И С К И:

На годъ	12 р. 11 мѣс.	10 р. 9 мѣс.	9 р. 8 мѣс.	8 р. 7 мѣс.	7 р. 6 мѣс.	6 р. 5 мѣс.	4 р. 3 мѣс.	2 р. 2 мѣс.	1 р. 10 мѣс.
въ Спб. и Россіи	24	22	20	18	16	14	12	10	8
За границу	24	22	20	18	16	14	12	10	8

Для учащихся въ высшихъ учебныхъ заведеніяхъ, сельскихъ священниковъ, учителей и учительницъ на годъ—8 р., 10 мѣс.—7 р., 6 мѣс.—4 р., 3 мѣс.—2 р. 25 к., 2 мѣс.—1 р. 50 к. и 1 мѣс.—80 к.

Подписка принимается въ Главной Конторѣ газеты „СТРАНА“. Спб., Невскій б-д. ежедневно отъ 10 до 5 час. дня.

Редакция — Невскій, 92. 2—1

ЗУБНА ЛІКАРНЯ

Д-рив Березницького і Д. Цигури

Фундук. 30, ріг Театральн. Прийм. від. 9 г. ран. до 7 г. веч. Гоїння, plomb., вирив., штучні зуби. Плата по затвер. таксі. Порядок і гоїння 40 коп. 30—7

Друкується і незабаром має вийти перша книжка журналу

„НОВА ГРОМАДА“

Міститиме статі В. Винниченка, М. Вороного, Б. Грінченка, Д. Дорошенка, М. Комаря, М. Левіцького, Д. Марковича, В. Сивенького та інших.

Передплата приймається.

Київ 17-го лютого.

До останнього часу йшли чутки ніби уряд, щоб здобути потрібні гроші, збирається випустити нові білети з виграшами, але вчора телеграми сповіщають ніби є инший проект, проект впорядити всеросійську державну лотерею. Телеграф подає навіть де-які подробиці, на яких саме умовах збираються впорядити ту лотерею. Те, що звістка нагадує і про подробиці, примушує боятися, чи немає в її хоч частини правди, хоч сама вона досить непевна. Умови цієї лотереї ніби будуть такі: кожен білет продаватиметься за 50 карбованців, четверта частина усіх тих грошей, скільки конституватимуть усі білети гуртом, призначено ніби на виграші по білетах. Само собою, що виграші достануться тільки малій частині покупців, чия доля не спить; кого вона зрадить, позбудеться і своїх грошей.

Проти способу здобувати гроші на державні потреби через виграшну лотерею можна завважити дуже багато. Насамперед ті, хто купує виграшні білети, покладають надію на заробіток без роботи, звикають до думки, що можна багатіти без праці, без клопоту, без ніякого діла. Урядові не випадає підтримувати такі надії, бо в тих, хто потішає себе ними, безперечно збавляється більше чи менше охота до праці, в їх виховується смак багатіти без роботи, і коли таких людей буде багато, тоді в цілій державі помешнується нахил до праці і діла. Через се виграшні лотереї мають некористний вплив на економічне життя,

але не тільки через се. Треба звернути увагу ще на те, що звичайно виграшні білети, зразу як вони виходять, зкуповують попереду багаті люди. Вони купують їх зразу по багато, а бідний, хто і хотів би їх купити, не зразу спроможеться. Але багатим людям що скуплять виграшні білети, нема радці держати їх в себе довго. Вони виглядають тільки, коли ціна на ті білети зростає і тоді випрошують їх звичайно бідним людям. Ціна ж на виграшні білети скоро зростає дуже високо, бо є багато бідних людей, яким обридла злидінь, що квапляться заплатити в 3—4 рази дорожше за білети, щоб запитати щастя та тішитись надією забагатіти зразу і без трудів. Але дякуючи сьому уряд коли випускає виграшні білети, дає змогу багатим людям перетягти до своїх калиток з кишень людей бідних силу грошей, часом удвоє, утроє більше грошей, ніж ті, що достає сам уряд через таку лотерею.

Що ж мають за свої гроші ті, хто купує білети за дорого ціну? Що году частина виграшних білетів виходить, як кажуть, в тіраж по жеребку. Се бо то що году частина білетів, на які припадає жереб, казна викупає, але виплачує вона за їх тільки ту ціну, по якій продавала їх колись сама. Через те ті, хто заплатив за їх дорожше, боячись втратити уся приплата, звичайно страхують свої білети в страхових товариствах. Страхові товариства, переймаючи страх на білети, обовязуються, як би застрахований білет вийшов в тіраж, заплатити за його не тільки ті гроші, які дає за його казна, а стільки, за скільки такі білети продаватимуться в той час; але за те страхові товариства беруть таку плату, що той, хто страхує білети, не тільки віддає їм усі проценти що має з білета, а ще доплачує своїх грошей. Дякуючи сьому весь зиск, який могли б мати власники білетів, переходить з їхніх рук до рук страхових товариств, себ то з рук людей бідних та середне заможних до рук великих підприємств. Нема що й казати, що допомагаючи сьому уряд повинен вже за для самої справедливости, хоч зарозом це не користно і для економічного та політичного життя краю.

Та коли через се не можна радити державі здобувати гроші через виграшну лотерею, так ще більше можна завважити супроти державної лотереї.

Лотерею, яку зробить уряд, щоб здобути грошей на державні потреби, не можна вважати державною лотереєю. Держава тут не позичає грошей, і не буде повертати їх тим, в кого взяла. З цього погляду лотерею можна порівняти скоріше не до лотереї, а до податків, тільки до податків дуже несправедливих, не по хазійській накладених, неощадних і необережних.

Продаючи лотерейні білети, доводиться ще більше, як при продажі виграшних білетів, користуватися злихих прикметів людської вдачі. Тільки через те, що в покупців розпалюється заздрість, купують вони лотерейні білети. Купують виграшного білету різкує і багато. Найбільше що він прилачуваніме що року трохи грошей за страховку, купують же лотерейних білетів різкує позбутися усіх своїх грошей. Щоб усе-ж таки звачився він на таку покупку, його треба поманити дужче. І справді ми бачимо, що в лотерей багатьо більше омані, як в виграшних білетах по цих білетах призначено невелике число вигрішів; лотерея-ж призначає на виграші цілу четверту частину тих грошей, які має здобути з неї уряд. Безперечно на лотерей виграватиме велика частина білетів і омана за багатіти випадком тут зростає в дуже великій мірі. Через се внутрешня заздрість в покупців лотерей незміряно більше ніж напружен цього почуття в покупців виграшних білетів. Люде туманіють, в надії забагатіти викидають враз гроші, збирають за довгі роки невипучою працею та великою ошадністю, вони купують білети, програють, лякаються своєї втрати, знов закладають гроші і здебільшого загачують у лотерею значну частину, а дехто і усі свої статки.

Уявіть собі тих людей, що вони почувують вісілю, коли схаменуться. Віх збужена завста заздрість, викликана надія розжитися без праці, а натомість вони занепадають ще в більшій злидінь, ніж ті, з яких марили вивольитися. Безперечно в їх зникнеться охота до праці, виключиться незадоволення, злість і, хто зна, чи не зхвібнеться багато з їх на шлях усякого злочинства, аби набути і те, що в їх збрала держава і те, чим вона поманила їх. Таким чином на моральний стан громадянства лотерея має дуже шкідливий вплив, а і з погляду справедливости сей спосіб добування грошей на державні потреби нема є ніякого виправдування. Держава збирає гроші на потреби усього громадянства і тому мусить збирати гроші з усіх, з одного більше, з другого менше, дваяччись по тому, хто має більше, кому вона робить більше послуги та кому легше знести платіж, але ж навантажити на окремих людей весь державний тягар через те тільки, що вони необережніші, се було-б великою кривдою, а лотерея збирає казни гроші не з усіх, а тільки з частини людей без оляду на те з кого слід, чи можна взяти більше, аби б тільки набіг нестриманий, необміркований чоловік. Саме через те, що лотерею збираються гроші тільки з частини людности і в такій не рівній мірі, саме через се для держави сей спосіб збирати гроші є страшною не хазійською, як би люде не мали наперед зібраного статку, як би їм доведлося орудувати голими руками, вони не могли б виробити стільки, скільки виробляють зараз і що суспільство заможніше, що воно має більше надбаного статку, то його праця пожиточніша, то вона і виробляє більше. Коли б казна, збираючи податки, вибирала їх з людського статку, тоді б де далі люде виробляли все менше, і суспільство, а за їм і держава мусіла-б з'убожіти, а в решті і самій казні не було б з чого збирати податків. Через се, збираючи їх, уряд мусить, щоб не знесилувати люде, збирати податки не з того, що люде придбали раніше, а тільки з тих прибутків, які мали вони за той рік, за який збираються податки. Лотерея-ж хоч не в усіх, але в

частини людей зменшує, або і зовсім збавляє їхній статок, і таким побитом знижує загальний заробіток цілого громадянства.

Мимо того для держави лотерея є дуже неощадний спосіб збирання грошей. Державні кошти мають тільки одно джерело, з якого вони набираються—се громадянство. Навідвіля, тільки з громадянства держава може здобути грошей і вона тільки тоді не почуватиме нестатків, коли громадянство буде замоще. Через те держава мусить дуже оберегатися доброту громадянства і дбати, щоб на видатки для збирання податків, витрачалось якомога менше грошей, та, щоб якомога більше з того, що збирається з громадянства, оберталося на дієвний його потребу. Та в лотерей ціла четверта частина зібраних державою грошей, йде до рук поодиноких щасливих, кому пощастить виграти, а ще якісь кошти треба потратити, щоб виорядити саму лотерею.

Парешті лотерея є досить непевний спосіб збирання грошей. Білети можуть не усі розійтися. Може бути що значна частина лотерейних білетів зостануться в державній касі. Але ж розписати виграші по нумерах уряд повинен заздалегідь і може трапитися, що усі білети з виграшами будуть випродані, а значна частина без виграшів (ялові) зостанеться не спродана. Тоді уряд не здобуде від неї ніякого прибутку. Чи варто же для непевного зиску розпочинати некористну для суспільства і держави і з економічного і з морального поглядів справу?

В. Л.

Правительствена виборча реформа до австрійського парламенту і вигляди на її здійснення.

(Од нашого кореспондента).

Львів, 24 н. ст. лютого 1906 р.

Вчора австрійський президент міністрів барон Гавч подав до парламенту свій проект виборчої реформи, якого зміст у головних рисах такий.

Парламент має складатися з 455 (досі було 425) послів, а саме: Австрія Долішня вибиратиме 55 (самих німців, досі вибирала 46), Австрія Горішня 20 (самих німців), Буковина 11 (4 румунів, 4 українців і 3 німців), Галичина 88 (61 поляків і 27 українців, досі вибирала 78), Гориція і Градиска 5 (3 італійців і 2 словінців), Далматія 11 (самих хорватів), Зальцбург 6 (самих німців), Істрія 5 (2 італійців, 2 хорватів і 1 словінець), Каринтія 10 (6 німців і 4 словінці), Країна 11 (самих словінців), Моравія 44 (27 чехів і 17 німців), Стірія 28 (22 німці і 6 словінців), Тироль 21 (13 німців і 8 італійців), Триєст 5 (самих італійців), Форальберг 4 (самих німців), Чехія 118 (70 чехів і 48 німців; досі вибирала 110), Шлеск 13 (8 німців, 3 поляків і 2 чехів). От же число членів палати послів збільшено на 30, розділяючи ту надлишку головну на Галичину (10), Долітню Австрію (9) і Чехію (8).

Що до народностей, то по правительственному проекту німці зможуть вибрати 205 послів, чехи 99, поляки 64, українці 31, словінці 21, італійці 18, хорвати 13, румуни 4. Сей роз-

діл мандатів поміж народностями, очевидно, вірний тільки приближно; в дійсности мабуть буде так, що скрізь пануюча нація зможе здобути пару мандатів на поневоленій нації.

Вибрати посла має право кожний австрійський громадянин мущина, що має 24 роки; бути вибраним на посла має право кожний мущина, що має 30 років. В кожнім виборчому окрузі кожний виборець має один голос, який віддає безпосередно і таємно на посла, значить виборче право є загальне (очевидно, тільки для мущин, бо жінки від нього зовсім виключені), безпосередне, рівне (формально, але не справді, про що нижче) і таємне.

Крім того правительство подало проект карного закону против обманства, перекупства та насильства при виборах і проект нового, дуже строгого розпорядку для палати послів, по якому президент палати має між иншим право виключити посла на цілий тиждень від нарад, коли той перешкоджає нарадам. Сей постанову звернена, очевидно, против різко опозиційних послів.

А тепер перейдімо до Галичини. Вона має бути поділена на 53 виборчих округів, з яких 18 міських виборчих округів вибиратимуть по одному посліві і 35 сільських виборчих округів по 2 посліві. Сільські округи через те обнімають дуже великий обшар, при чім виходить також нерівність між західною і східною Галичиною: західно-галицькі сільські округи багаті менші від східно-галицьких.

Отсей поділ Галичини на великі сільські округи з правом вибору 2 послів заведено—як каже правительственный проект—в обороні національних меншостей, яким через те в кожнім окрузі дано можливість вибрати свого посла, але на ділі сей поділ має на меті забезпечити полякам їх дотеперішню господарювання у східній Галичині. Поляки, бачите, все і всюди кричать, що в східній Галичині є значна польська меншість. Урядова статистика, зроблена поляками, фабрикує її таким способом, що до поляків записує всіх євреїв та всіх українських селян римсько-католицької віри, а коли до сього додати ще невеличку жменьку справжніх польських селян, що зайшли із західної Галичини до східної, та доволі численну польську бюрократію по містах і містечках, то і справді вийде „поважна польська меншість“.

Тільки наділі та „поважна польська меншість“ була б зовсім мала, як би не залічувати до поляків євреїв і українських селян римсько-католицької віри. Що до цих останніх, то се робиться так: польські ксьондзи, польські державні і польська бюрократія у східній Галичині стараються всякими способами перетягнути українського селянина із грецько-католицької (уніятської) віри на римсько-католицьку, обшюючи за те, відповідно до місцевих обставин, усіякі вигоди і пояснюючи, що чи грецько-католицька віра, чи римсько-католицька—це все одно. А коли вже їм удасться доклати сього, тоді зачинають тлумачити далі, що той український селянин уже не українець, а поляк, бо визнає ту саму віру, що і польський ксьондз, польський

поміщик, польський урядовець, бо ходить до костьола, в яким моляться по польському, говорять казання по польському і т. д. І так черпає польсько-шляхетське порядкування в Східній Галичині, яке дає змогу на тисячі способів заманити українського селянина в ту релігійно-польську сітку, множаться „польські селяне“ на українській землі, що хоч говорять тільки по українському, а польську мову тільки калічать немилу, чорно, хоч по всьому знаги їх українську національну породу, все таки помагають прибілювати ту „поважну польську меншість“ на українській землі.

А як би в Галичині утворено сільські виборчі округи з правом вибору тільки одного посла, тоді полякам у Східній Галичині було-б неможливо вибрати свого посла, бо вони в кожнім сільському окрузі навіть уже з українськими селянами римсько-католицької віри складало-б меншість, а при тім не всі українські селяне римсько-католицької віри остигли збаламучені, щоб уважати себе за поляків. Зовсім инакше при великих сільських округах, з правом вибору двох послів. Кожний виборець подає тільки один голос на одного кандидата, і значить поляки виставлять свого кандидата і будуть агітувати, аби виборці віддали на нього свої голоси. Що-б стати послом, не треба вже буде такої більшости, як у виборчій окрузі з одним послом;—досить дістати більше як третину голосів, а що на польського кандидата віддадуть голос усі євреї, які по селах та містечках залежні від польської бюрократії, дали вся польська бюрократія, вкінці якась частина українських селян римсько-католицької віри, то вже легко буде здобути решту голосів, чи підкупом, чи терором, чи обманом,—словом, одним із тих способів, якими польська шляхта здобувала досі мандати на українських селянах. А що галицька адміністрація стоїть на постої польської шляхти, то всі ті зловжитки минуть для польської сторони безкарно, як і досі. При тім загалом у великих виборчих округах усе легше властям перевести вибори по своєму, як у малих. І власне тільки тому заведено в Галичині сільські виборчі округи з правом вибору двох послів і тільки тому ті округи в Східній Галичині займають багато більший простір, як у Галичині західній.

Таким робом австрійське правительство зробило Галичину виїмком від загальної норми, бо ніде в иншій країні нема таких подвійних виборчих округів. Цю виїмкову установу для Галичини правительство виправдує тим, що в Галичині людність польська й українська так перемішані, що неможливо зробити одноцілішні що-до національності виборчі округи. Значить, австрійське правительство стало супротив українців на тому становищі, на якому стоять прихильники історичної Польщі, а саме, що Галичина, се польський край з українською меншістю.

І при всьому тому—яка очевидна кривда для українців той новий виборчий закон! Навіть по польсько-шляхетській статистиці українців—43% усієї людности Галичини; од же коли

виборче право має бути рівне, то українці повинні б дістати 43%, т. е. 38 мандатів, а тим часом австрійське правительство признає їм тільки 27, т. е. 31% усіх галицьких мандатів. Виходить, що виборче право, рівне в принципі, для галицьких українців всетаки не сміє бути рівним!

Українці й до того були покривджені, а „справедливий“ виборчий закон, опертий на основах загального, безпосереднього, рівного і тайного права кривдить їх ще більше.

В українських політичних кругах висловлювано часто думку, що коли при виборчій реформі український народ буде покривдений, то буде боротися против тої кривди загальним аграрним страйком, зверненням против польських державців. Чи так буде воно справді, чи може скінчитися на самих протестах на словах, тепер знайти про це не можна тай загалом не знати, яка доля спіткає той правительственный проект виборчої реформи. Учора, коли президент міністрів бар. Табґ зачав його мотивувати в парламенті, послі все німці (шовіністично-німецькі партії, яка хоче панування німців у Австрії)—счинили таку бучу, що його промови ніхто не чув і засідання зараз після його промови було замкнено. Всенімці кажуть, що виборча реформа віддасть Австрію під пановання славян, і аби до того не допустити, домагаються відокремлення Галичини, сподіваючись з рештою славян дати собі раду. „Коло польське“ також не прихильно до виборчої реформи, бо воно домагається, щоб українці дістали тільки 1/3 галицьких мандатів. Тай загалом парламент, зложений із послів, вибраних на підставі нерівности виборчого права, не має охоти зрікатися своїх привілеїв, так що ледви чи прийме він проект Табґа.

В політичних кругах говорять, що коли правительству не вдасться перевести виборчої реформи в сім парламенті,—що майже певне,—то воно його розпустить і призначить нові вибори під гаслом виборчої реформи. Але не треба дурити себе, що ті вибори, переведені на підставі теперішнього виборчого закону, приведуть справу до пуття!

Лишається ще один спосіб: поминути парламент і октроювати новий виборчий закон, се-то завести його з царського наказу. Сей шлях неконституційний, але країні партії радять його, говорячи, що для добра народу можна й конституцію зломити. Тільки сим шляхом правительство ледве чи піде. Для своєї вигоди правительство не раз ломить закони, але для вигоди народу правительство ще законів не ломило.

Отже загалом виборча реформа в Австрії, це ще досить далека історія.

Що до галицьких українців, то здається нам, що для них ліпше буде, коли останеться теперішній несправедливий виборчий закон, ніж мали б завести новий, се більше несправедливий для них. Бо теперішня несправедливість очевидна і в боротьбі против неї знайдуться спільники, а несправедливість нового виборчого закону закрита гарними фразами про загальність, безпосередність, рівність

і таємність виборчого права і не легко буде її усунути—того вовка в овечій шкурі—ту несправедливість прикрити вільно-любними фразами.

М. Л.

3 газет та журналів.

В газети попала звістка, що проект зміни статуту державної ради, з яким так министерство зацікавилось, має як найшвидше бути закінченим; просто, минаючи державну раду, буде внесенний на розгляд Парл. „Новости“ з цього приводу пишуть:

„Зміна складу і прав державної ради є дуже важне діло. Змінена державна рада має бути другою палатою, вона матиме однакові права з думою; вона буде одна з двох палат російської конституції. Статут і права такої інституції повинні бути розроблені і обдумані, як мога уважніше і з такою безсторонністю і спокоєм, яких можна вимагати од закону. Але цього наше громадянство і не може сподіватися од теперішнього министерства і од других впливових комісій.—вони цілком стратили його довіру. Коли з министерства відійшли ліберальні міністри, для громадянства стало ясним, чого домагається кабінет Вітте, чого од його можна сподіватися і який тепер запанує дух серед ради міністрів. Пропозиція, що внесе тепер на розгляд ради один з членів її, не зустріне більше ворожих заходів і суперечок, а навпаки—піддержку од товаришів-однодумців.“

І ось такий однодушний реакційний склад ради міністрів виробить проект статуту вищої палати і потім просто, без всякої критики, кинувши єдину нашу інституцію, що має своїм завданням іменом обслуження нових законів; обертити чистоту свого проекту од всяких заходів, подати на затвердження Цареві. Російське громадянство пам'ятає, що і в найгірші часи панування самовладої державна рада була тим чистилищем, через яке законопроекти проходили значно випицаними од бюрократичних скорпионів. Звичайно, державна рада не рішає, вона тільки висловляє свій погляд. Але ми б краще хотіли, щоб Цареві було подано погляд на законопроект державної ради, до якого не однакові думки про справу, ані ж однодушної ради міністрів. Нова спроба Вітте провести таку важку реформу без великого контролю—внесе тільки нове роздратування в громадянство і додасть тільки ще одну причину для недовіри до уряду“.

Коли в тяжкі часи режиму Плеве громадянське життя було задалено, то здавалося, що це доволі буде тягтися таке лихоліття. Та життя пішло швидко, прискороеною ходою. І не минуло й півроку, як знову розкрився широкий навіс на вихід на простір вільного політичного життя. Після 17-го октябрю все, що було живого в країні, кинулося на боротьбу, не думаючи про наслідки, про страхи. Та через три тяжкі жорстока правда розбила всі нації.

На кінець январа, пише „Наша Жизнь“,

„дорога знову замкнулася, чорна стіна става впоперек руху і хвилі народного гніву, народньої нетерпеливості і стремління до змін розвивається од неї ще більше безнадійно, ніж раніш.“

Реакція безупинно розвивається і посилюється. За два місяці вона пройшла од перших обмежених арештів до масових облас, од тихеньких заяв про силу твердої власті і потребу її, до приказів про масові розстріли через десятого, про „карі на смерть адміністративним порядком“, про нещадну бомбардировку і винищення цілих сел...“

Навіть адміністративна висадка з'явилась знов, з п'ятилітнім строком, з якутською областю“.

Оповідання з української старовини.

III. Перші київські князі.

Які саме князі були в Києві з початку—невідомо*). Знаємо на ім'я тільки двох: Аскольда та Діра. Після їх був князем Олег, і про його ми знаємо трошки більше.

Він князував наприкінці IX-го та на початку X-го віку і щасливо воював з Візантією. Він так погромив греків, що ті року 907 та 911-го синали з їм дві умови, а в їх дали великі—полегкості українським купцям, що приїздили до Царьгороду.

За Олегом князував Ігор. Він довго воював деревляна та уличів, бо вони не хотіли йому коритися,—аж поки покоров та ще дужче притис. Щасливо воював на сході (роки 943—944) і взяв звідти багато здобичі, але йому не пощастило з греками. З великим флотом (кораблями) пішов він до Царьгороду, та греки так його погромили, що він ледви живий вихопився з невеличкою купкою недобитків. Через те року 945-го мусив спасувати з Візан-

тією нову мову та поступитися багато чим з тих пілб, яких добувся колись Олег.

Про смерть його так оповідає літопис. Він оддав данину з деревляни своєму воеводі Свинельдові. Свинельд назбирав так багато податі, що й сам абагатів і військо своє збагатив. Тоді Ігореве військо почало ремствувати:—Воїни свинельдова вдягалися в добру одіжгу й мають добру зброю, а ми гоїди. Іди, князю, з нами зібрати данину, то й ти будеш, і ми.

Ігор послушався й пішов зібрати з деревляни податок, дарма, що Свинельд уже його зібрав. Назбиравши, вертався додому, а тоді роздумався, що ще йому мало, послав військо додому, а сам з малою купкою пішов брати з людей зноу. Деревляне послали до його послів, кажучи:

— Чого знову йдеш? Адаже всю данину вже зібрав.

Вн того не послушався, йде. Тоді деревляне з своїм князем Малом почали радитися, кажуть:

— Як унадились вовк до овець, то виносить усю отару, поки не вб'ють його. Так і сей: коли не вб'ємо його, то всіх нас занашасть.

І ото в городі Коростені громада напала на Ігореве військо, побила його, а самого Ігоря вбила. Кажуть, наче б то нахилили два гучіах дерева, прив'язали до їх Ігоря за ноги та й пустили. Дерева порснули вгору й розідрали його надвоє.

Після Ігоря зостався малий син Святослав. До його зросту порядкувала в державі Ігорева вдова Ольга—вкупі з чоловіковими боярами. Була се жінка розумна і вдачаю велима тверда. Вона тяжко покарала деревлян за Ігореву смерть і повернула їх

ще в більшу неволю. Лад у державі заводила дужою рукою, беручи собі зразок з Візантії. Вона навіть їздила сама до візантійського імператора в Царьгород (року 957-го). Ольга вихрестилася в християнську віру, нахилила до того й сина свого Святослава, та він не схотів.

Десь після 960-го року почав князувати, дійшовши зросту, Святослав. Сей не любив сидіти дома та давати лад державі: замість його порядкувала мати, а він раз-у-раз ходив воювати, і ввесь вік жив війною. Літопис каже про його: „Легко ходив, як пард“, і багато воював. Не возив за собою возів, ні казана, не варив м'яса, але нарізавши тоненько чи конину, чи звірину, чи яловичину, пік на жару і так їв, не мав і шапра, а підстилав на спання поветь, а в голові сиділо; такі ж були й його воляки. А як ішов на котрий край, словіщав наперед: „Іду на вас!“

Почав він своє князування війною на людей, що жили коло ріки Оки й Волги, зруйнував геть чисто Хозарське царство за Доном коло Каспійського моря, побив кавказьких ясів та касогів і підгородив під себе в'ятчів. Грецький імператор закликав Святослава вояти сумежне з Візантією царство Болгарію, бо болгари тисли греків. Святослав зібрав 60 тисячів війська і рушив у Болгарію (968), підгородив під себе частину сього царства та й осівся жити на південь од Дунаю в місті Переяславіці.

Покі Святослав воював чужу державу, вороги напали на його власну.

Ще давніше почали зо сходу находити на широкі степи коло Каспійського й Чорного моря воляки татар-

*) Дужий звір такий.

ські народи. За часів Олега дійшла аж до Києва орда урлів чи венгров. Слідком за їми приїшли печеніги, витиснули урлів, і ті подіались аж за Карпатські гори та там і оселилися. Печеніги ж осілися в степах над Чорним морем та й почали раз-у-раз нападати на наших людей, бо були народ хижий, розбирацький. Бачивши, що Святослав у Болгарії, вони дійшли до Києва та й обложили його великим військом. Не можна було ні з Києва вийти, ні в Київ увійти. Люди гинули з голоду й без води. Ось-ось уже печеніги взяли б Київ. Тоді княне послали про це звістку до Святослава. Вони переказали йому:

— Ти, князю, чужої землі шукаєш, а своєю занехав. За малим не взяли нас печеніги—і матір твою й діти твої. Коли не вернешся, не обороним нас, то й справді заберуть. Невже тобі не жалко ні свого рідного краю, ні старої матері, ні дітей?

Почувши те Святослав, кинувся до Києва і прогнав печенігів. Та все ж йому не сиділося дома.

— Не люблю мені,—каже,—в Києві жити; хочу жити в Переяславіці на Дунаї, бо то осередок землі моєї, туди все добро зіходиться: від греків паволоки (дорогі шовкові матерії), золото, вино, всяка садовина; з чехів та з Угорщини срібло й коні; з Русі ж шкура й віск і мед і челядь.

— Хіба ти не бачиш,—каже йому Ольга,—що я хвора? куди ж ти йдеш од мене? Поховаш мене, то йди куди хоч.

Через три дні Ольга вмерла. Поховавши матір, Святослав старшого свого сина Ярополка посадив князем у Київ, меншого Олега у деревляни в Овручу, а сина від своєї коханки Малуші Во-

лодимира—в Новгороді; коло кожного сина приділив бояр, щоб вони давали державі лад, бо сини були ще малі. Сам-же кинувся знов у Болгарію.

Та там уже греки помирилися з болгарями і напали на Святослава. Святослав почав воюватися з їми і спершу перемагав їх. Він погнав греків назад і дотнав аж до Царьгороду, палючи та руйнуючи грецькі городи. Та Святослав був на чужині, війська в його все меншало, а греки замість побитого війська раз-у-раз збирали нове. Вони погнали Святослава назад і нарешті обложили його в городі Добрустолі. Три місяці тяжкими боями добували греки Святослава і хоч не взяли його, та довели до того, що мусив він помиритися з їми, віддати Візантії Болгарію та й вернутися додому.

Перед їздом він хотів побачитися з грецьким імператором Ціміхієм. Той прибув до Дунаю в позолоченій зброї, з пишним військом. Святослав же приїхав човном: як простий воїн сидів він поруч з иншими і гріб нарівні з усіма веслом. Убраний був просто:—в звичайну полотняну сорочку; тільки й окраси було в його, що золотий ковток з дорогим камінцем і двома перлами в усі. На зріст був середній, кременний та дужий, мав короткі ніс, густі брови; сині очі дивилися похмуро; бороду голів, але мав довгі вудлаті вуси, а з обстриженої голови висіла пасмом довга чуприна. Сидючи в човні, поговорив трохи з імператором і поїхав швидко він і рушив додому.

Та нещасливий був той поворот. Як він вертався Дніпром, біля порогів переняв його печеніги і вбили (року 972-го).

Далі буде.

Б. Грінченко.

Далі газета каже, що діяльність уряду з реакційної стала контр-революційною.

В народній казці про Івана Царевича, Царевич випускає на волю з маненької скриньки цілу череду худоби, і не знає, як загнати її назад. Російський уряд проти свободи випустив з такої ж скриньки табун сирих вовків. Шкода тільки, як потім знову той табун назад загнати в скриньку.

Звичайно правила про побільшану охорону вдумані дуже хитро. Виники тамбовських і кременчуцьких сатрапів, що роблять на свою руку, або самостійні стремління тифліських офіцерів, з потайними зібраннями і невідомими рішеннями, наводять на дуже сумні гапки про те, до чого воно йде, до чого поведе цей роспад Росії.

Ще в цілій всесвітній історії з часів стародавньої Персії та Риму не було нічого подібного тому, що діється в нашій державі, коли не вважати на Іспанію, на її відділені океаном колонії. Та ж Одеса, Саратов, Москва, — це не колонії. Це ж саме серце держави.

Із російського життя.

— Вища палата. В Царському Селі відбулося засідання ради міністрів під предсідательством самого Царя. Пріч міністрів були ще граф Сольський, граф Ігнатієв, стат-секретарь Коковцев, Сабуров 2-й, Трепов, Безобразов і інші.

Ця нарада розглядала вироблений комісією графа Сольського проект статуту державної ради, відповідно її новому завданню і правам вищої палати. Проект цей розглядався раніш в раді міністрів, яка зробила в йому деякі зміни. Після ствердження міністерством проект не подано було до державної ради, а прямо передано на розгляд до Царя. Народа прийняла такі статі.

Державна рада складається з половиною виборних членів, і половиною призначених Царем. Кожна губернія оберяє одного члена в державну раду. Вибірають їх губернські земські збори, а по тих губерніях, де нема земства, — особливі земські з'їзди. Крім цих депутатів од земств, духовенство оберяє 12 членів; промисловці і купці мають обірати також 12 членів. Теперішні департаменти державної ради скасовуються. Цю реформу рада рішила поводити в життя тепер таки, не одкладаючи на якийсь час. Зміну ж в статуті державної думи відповідно маніфестові 17 октября рішили одкласти до другого засідання. (Н. Живн.)

— Маніфест про вищу палату. Не пізніше, як через десять днів, вийде маніфест про зміну державної ради на вищу палату і про зміну в статуті державної думи відповідно маніфестові 17-го октября. (Рус. Государство.)

— Підпад впливу Вітте. В вищих бюрократичних сферах багацько толкують про те, що майже всі вироблені окремими міністрами і ствержені радою міністрів і державною радою проекти нових законів, і досі ще не ствержені Царем. Так, наприклад, правила про те, що має робити військо під час розрухів, про спілки і професійні організації, про зібрання, про передачу військового суду всіх справ про політичні убивства і замаху. Всі ці проекти, не вважаючи на заходи Вітте, не затвержуються. В вищих сферах в цьому вбачають страту того впливу, який Вітте мав раніш. (Н. Ж.)

— Одставка Вітте. Чотирнадцятого февраля по Петербургу рознеслась чутка, що Вітте виходить в одставку, а на його місце призначають фінляндського генерал-губернатора Герарда. (Русь.)

— Про позину за кордоном. На біржі пройшла чутка, що закордонні банкири рішуче одмовились позичити грошей російському уряду. (Русь.)

— Брак грошей в казні. З початку марта Росія повинна виплатити Японцям 15 мільонів карбованців за харчі для наших бранців. А як уряд не встиг завчасно вивезти усіх бранців, і розтяг цю справу на півтора місяці, то ця сума стає ще більшою. В казні грошей нема, і міністерство фінансів, дуже стурбоване ним ділом, напружує всі сили аби здобути десь грошей. (Отг. Живн.)

— Слідство про розстріли Рімана. В вищих сферах рішили доручити зробити слідство про розстріли на Московсько-Казанській дорозі, виконані отрядом Семеновського полку під час московського повстання. З цією метою послано на місце двох генералів і кількох штаб-офіцерів. Разом з тим прокуророві доручено висвітлити, оскільки при приборканні повстання були потрібні ті заходи, яких вжив отряд. (Новое Время.)

— Нові права жандарів. Окремий корпус жандарів дістав приказ, по якому жандарам надаються надзвичайні права: під час розрухів і непокою окремі чини жандарського відомства мають повну і безконтрольну свободу, можуть самостійно робити все, що знайдуть потрібним для замирення. (Русь.)

— Заборона зібрань К—Д партії. По всіх містах Росії заборонено конституційно-демократичній партії скликати збори. Дурново, в приватній розмові, заявив, що наближається час виборів до державної думи, і тому то шукувати більше не можна. (Вечерній голос.)

— Висилка політичних в'язнів. В Харківі пройшла чутка, що надійшов з Петербургу приказ почекати з висилкою політичних в'язнів. (Отг. Живн.)

— Ітоги розстрілів пол. Рімана. Кореспондент „Руси“ Владимирів підлічує, скільки всього було убито полковником Семеновського полку Ріманом на Московсько-Казанській дорозі. Виходить, що на станції Сортирочувній 8 чоловіка, в Перові 16, в Люберях 14 Аштікові 3, в Голутвіні 27. Це таких, що занесено в список заарештованих, а не занесених в Перові 57, в Сортирочувній 25, а всього 150 душ, з котрих 129 вбито цілком неповинних ні в чому, 5 душ справді брало участь в повстанні, а 16 душ належало тільки до залізничного союзу. (Русь.)

— Боротьба з аграрними розрухами. Проти аграрних розрухів рішили в вищих сферах вжити самах жорстоких кар, а селян оповістити про це рішення. (Наша Живн.)

— Діло Шмідта. Діло має швидко скінчитись. Вчора, 14 февраля, давали пояснення з приводу „вещественних“ доказів. Шмідт докладно і яскраво виложив перед суддями свої переконання, доказуючи, що вони нічим не відмінні від тих, які виголошено в маніфесті. Що в його, як труслив, витрусли прокламації, це легко пояснюється тим, що він дуже цікавився політичними партіями в державі. Разом з прокламаціями він читав також і „Московскія Вѣдомости“ і „Гражданин“. Більше всього йому подобається твір „Царь-Народ“. Він був проти бунта і переконаний, що коли б йому повелось побачитись з Чужиним, так не було б ні крові, ні жертв. Він хотів, щоб люде домагались заведення народного представительства і скликання установчої ради, або зібрання з правами установчої ради. Нарешті сказав: „коли й є хто винуватий в усьому цьому, так це я сам. Коли й треба кого карати на смерть, так це мене самого. Не займайте цих нещасних людей. Всі ці дні вони жили тільки моєю волею. Я багадо думаю про те, як тяжко повинно бути суддям, на мій погляд їм важче ніж мені. Ви виконаєте свій обов'язок, як ви його розумієте. Я певен, що ви мене засудите. — Але історія і народ виправдять лейтенанта Шмідта“.

Щирістю було перейняте свідцтво кондуктора Частнікова: „з початку я покинув „Очаков“ разом з другими. Потім повернувся, бо совість мене мучила за долю товаришів, що zostалися на кораблі, а до того і любов до крейсера тягла мене назад. Я не винуватий в усьому тому, що потім трапилось. Я шукав смерті на крейсері, але жорстока доля зберегла мене для іншої, незаслуженої мною смерті“.

— Депутація селян у гр. Вітте. У неділю 12 февраля о 1 годині у день Вітте приймав депутацію з 6 чоловік, обраних загальними виборами селянського союзу 17 октября і селянського союзу партії правового порядку. Депутація заявила:

1. Селянський союз дістає з різних кутків Росії заяви од своїх членів про те, що передвиборні сходи селян, на яких би вони могли умовитися про те, кого вибрати у виборні, скрізь розганяються місцевим начальством. Такі протизаконні вчинки уряду приведуть очевидячки до того, що вибори

будуть або зовсім випадкові, або пройдуть цілком по вказівці начальства, бо виборці сільських, а потім і волостних сходів не могутимуть між собою познайомитися і зговоритися, щоб перевести свідомо вибори.

2. Такі ж самі відомости надходять і про те, що земські начальники, мов би рекомендуючи оберати того чи іншого чоловіка у волостний сход, примушують подавати за його голос, і тим самим вконець нищать свободу виборів.

3. Селяне Полтавської губернії вважають себе тяжко покривдженими законом про вибори до думи: вони мають оберати всього на всього 23 виборних, тоді як пани мають право на 110 виборних.

Несправедливість такого розкладу особливо кидається у вічі, коли порівняти Полтавщину з іншими губерніями. Так в Полтавщині налічується поверх 2 з половиною мільйонів чоловік сільської людности, а вона вибрав тільки 23 виборних, тоді як Тамбовська, наприклад, губернія, де всього 1700000 сільської людности, має право обрати 92 виборних.

Така кривда зроблена селянам Полтавщини; та її легко виправити, треба тільки додати відповідне порівняючи з другими губерніями число виборних од селян.

Заявляти про ці свої потреби рада селянського союзу прохає ваше сіятельство як найшвидше зробити відповідні розпорядження, аби вказані несправедливості були усунути, а також доводить до вашої відомости постанову загального зібрання селянського союзу про потребу, як найшвидше скликати державну думу і призначити зараз день виборів. Тільки таким способом можна заспокоїти селян, які сподіваються, що дума розв'яже земельне питання і задовольнить їх гостру потребу в землі.

Граф вислухав депутацію і прочитав резолюцію, а потім відповів по пунктах. Що до того, що передвиборні сходи селян розганяються поліцією, так це пояснюється тим, що офіційно не було ще про вибори оголошено. А що буцім то земські начальники примушують оберати своїх ставлеників, так про це йому нічого не відомо. І він прохає депутації про кожний такий випадок казати йому. Через те, що лишилося дуже мало часу до виборів до думи, то він не може побільшати кількість виборних од сільських сходів у Полтавщині. Шож до того, щоб дума була як найшвидше скликана, так про це буде швидко указ. Граф прохає переказати, що всі його сили і енергія вжиті на те, аби як швидше зібрати думу. (Наша Ж.)

— Харківська судебна палата з заступниками від станів (св ословними представителями) розглядає справу про катування в 6-му поліцейському участку в Харківі. Виявилось, що в участку арештованих бито кулаками, палками, нагаями ремінними і резиновими. Бито так, що побитих виносили як мертвих. Судять чинів звичайної і спеціальної поліції: фон-Ланге, Н. Яворського, Н. Рехтмана, А. Морозова, В. Дука, Лук'янова, Тредьякова, Савельєва і Никитина. Свідків більше як сто—всіх їх бито в участку. (О. Н.)

— Написи на будинках. Останніми часами в Полтаві на багатьох будинках понаписувано наприклад таке: „бити й різати жидів“, „бити інтелігентів і студентів“ і т. и. (Кол.)

— Місце знайшлося. Кременчуцька поліція довго шукала, де оселити нових політичних в'язнів, бо місяця вже ні в тюрмі, ні в участках немає, а в'язні все прибувають. Врешті поцастило за добру ціну наняти будинок у д. Німеція.

— Ж-Заслання, нари, труси. 6 февраля з Винниці вислано в Архангельщину на 5 років чотирнадцятеро людей: лікаря Ошмянського, двох народних учителів і одинадцять селян. 3-го февраля туди ж вислано лікаря Донського з жінкою. Всіх їх продержано з місяць у літінській тюрмі. (Св. и Пр.)

В Харківі ходять чутки, що з Петербургу одержано наказ підозревати висилати політичних. (Р. С.)

Міщанина Олександрова за те, що роздавав у військовій прокламації, військовий суд в Одесі присудив оді-брати в його всі права і посадити на рік і п'ять місяців у тюрму. (Р. С.)

В лохвицькій тюрмі вмірає з сухот псаломщик Микола Андрієвський, молодий хлопець 18-ти років. (П. Д.)

9-го февраля в Полтаві, на так званому Острові, вдень становий із стражниками труслив мало не всі будинки вряд: шукали зброї.

В с. Дублячино в одного селянина знайшли стару іржаву рушницю, в другого старий револьвер. А в одній хаті забрали дитячий пістоль. (Кол.)

11-го февраля з Катеринославської тюрми випущено десяткох арештованих, між їми і земського лікаря Гавсієва (за його положено великі гроші в заставу). В городі говорять, що департамент поліції наказав значно зменшити кару арештованим; далеко не висилатимуть, а деяких наче б то тільки повисилають з Катеринославщини, а деякі одсиджуватимуть у тюрмі. В губернській тюрмі сидить сила селян: арештовано їх за те, що збройно виступали проти війська. (О. Н.)

Херсонський губернатор недавно звелів був скинути з посади земського лікаря І. Кміта. Тепер губернатор переглянув справу і дозволив знову дві Кмітові бути лікарем у земстві. (О. Н.)

— Військовий суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

Студенти, котрі одержували стипендію у минулому році, і тепер теж одержуватимуть. Видавати стипендію будуть у марці місяці. Нових стипендій не будуть роздавати.

В канцелярії університету студентам видають одпуски до 15 августа, хто вніс гроші в казначейство, а хто плати не вніс—тим тільки до першого марта. Гонорару професорам не беруть.

— Збори виборців. В неділю 19 февраля в Лук'яновському народньому домі відбудуться передвиборчі збори виборців до державної думи. Збори скликаються головою торгово-промислової партії Н. И. Чоколовим.

— Консультационне бюро. На Шулявці знов одкрислось і почало давати ради консультационне бюро помішників присяжних повірених.

— Загальні збори. 20 февраля в помешканню педагогічного клубу відбудуться загальні збори київського педагогічного товариства.

— Прошеніє. Селяне м. Кагарлика, київського повіту, прислали до генерал-губернатора прошеніє без підпису, в якому просять назначити їм другого лікаря, бо тепершній земський лікар Глой не звертає уваги на больницю і не подає помочи хорим.

— Товариству для боротьби з сухотами дуже бракує коштів, так що аби не довелось закрити санаторію (лікарню) для хворих на груди в Пуці-Водиці, під Київом.

Через те товариство вдалося до доктора історії Г. Е. Афанасьєва з проханям прочитати лекцію, збор од якої піде в касу товариства. П. Афанасьєв згодився на прозьбу председателя товариства професора К. Г. Третьяка і в середу 22 февраля в 8 годин вечора прочитає в домі Біржі лекцію про „Монтескье и основания государственной жизни“.

Білеті можна добути в магазині В. Ізиковського по ціні од 1 карб. до 5 карб., а в день лекції в домі Біржі од 11 до 2 год. і од 5 год. до початку лекції. Жертви будуть прийматися з подякою.

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє платити. Зробивши такий наказ, Кубаркин поїхав назад у Херсон. Тепер справа стоїть так: ті, що продали хліб з'їздові земських начальників, вимагають, щоб їм заплачено гроші і забрано в їх хліб, бо інакше пожадують в суд. А люде, не знаючи, що таке зробилось, пишуть у з'їзд, благають помічати, бо не мають чого їсти. А з'їзд земських начальників не має змоги залагодити справу. (О. Н.)

— Харьковский суд. З 10 марта в Одесі і в Єлисаветі збереться дочасний військовий суд, розбірати приготвлені для його справи. (О. Н.)

— В Тираспільському повіті (в Херсонщині) люде все дужче починають непокоїтись. Річ в тому, що там не вродив хліб і в людей немає чого їсти, немає чого сіяти. Треба було помічати, а дожидаючися, поки пришлють гроші з Петербургу, хліба куплено набор без малого 600 тисяч пудів і частину його вже роздано, а більша половина ще лежала не роздана. Коли це з Петербургу прийав „чинівникъ особьихъ порученій“ Кошко, спинив усю справу і почав сам рахувати, скільки треба зерна. Нарахував усього 305 тисяч пудів і з тим поїхав у Петербург, звелівши дождати звіди наказу. Потім прийхав з Херсону новий член „губернського присутствія“ Кубаркин і заходився наново торгуватися за хліб, вимагаючи, що б скинуто по 20 коп. з кожного пуда; але ті, що продавали хліб, на це не згодились. Тоді він сказав, що заплачено буде тільки за той хліб, який куплено за згодою уповаженого від уряду члена „губернського присутствія“ Андрієвського, а того хліба, який сторгували сами земські начальники, він не дозволяє брати і грошей за його не дозволяє

ПЕТЕРБУРГ, 15 февралі. (Офіційно). 14 февралі під проводом Государя Імператора відбулася в Царському Селі нарада, на якій була вся рада міністрів, голови (предсідателі) департаментів державної ради і деякі члени цієї ради. На нараді обговорювалося проєкт зміни державної ради і переміни „положення про державну думку“ по закону 6 августа. Сі зміни випливають з маніфесту 17 октября і доклада голови ради міністрів, який Цар похвалив 17 октября. Не вважаючи на те, що нарада тяглася від 2 до 7 годин, усього проєкту розглянути не встигли і Цар звелів назначити нові збори на один з найближчих днів. Можна сподіватись, що не далі, як через 10 днів буде оголошений царський маніфест і нове „положення про державну раду“ і зміни „положення про державну думку“.

ВОРОНІЖ, 15 февралі. На з'їзд духовенства зібралось більш ста священників. В своїй постанові вони заявляють, що завести добрий лад в церковному житті і віджити його можна тільки тоді, коли переведеться в життя маніфест 17 октября. З'їзд гавить побільшену охорону.

ПЛОЦК, 15 февралі. Маємо нові докази того, що чутка, буцім мають скасувати військовий стан, справедлива.

ВАРШАВА, 15 февралі. В „Кур'єрі Варшавському“ пишуть, що вчора вночі на 105 верстї домбровського участка привислиніської залізничї злочинці хотїли взірвати міст. Побачивши сторожів, що обходили лінію, злочинці втекли і покинули бомбу, що важить два пуди.

НОВГОРОД, 15 февралі. По приказу міністерства внутрішніх справ уведено з служби предсідателя губерньської земської управи, Колобакина.

КАГИЗМАН, 15 февралі. Вночі під 13 февралі на дом благочинного, Тер-Грегоріана, напали узброєні злочинці, побили шибки в вікнах і хотїли ломати двері. Коли позбалились сусїди благочинного, злодії втекли.

ПЕТЕРБУРГ, 15 февралі. В кінці февралі приїде сюди Марконі, котрий видав бездротовий телеграф. Він приїде тому, що думають тут заводити бездротовий телеграф, і він буде доглядати за роботою.

ТИФЛІС, 15 февралі. В газетах пишуть, що закавказькі залізничні переходять в воєнне міністерство. З двох рот тутешнього залізничного батальйону зроблять батальйон і призначать ще 2 залізничні батальйони.

МИНСЬК, 15 февралі. На Веселій вулиці знайшли і віддали поліції дві бомби.

ВАРШАВА, 15 февралі. 30 соціалїстів вломилсь в друкарню Немири, порозкидали прифт і побили машину, за те, що у друкарні не хотїли друкувати соціалїстичні видання.

ПСКОВ, 15 февралі. За дозволом від Царя записано у родословню дворянську книгу рід Пушкінних, нащадків великого поета. Найстаршому в родї дано право брати участь в дворянських зборах без земельного цензу.

ПЕТРОЗАВОДСЬК, 15 февралі. Губернатор звелїв земським начальникам і поліції не ходити на селянські сходї і не перешкоджати селянам обговорювати програми виборних, яких вибирають до державної думи.

ПЕТЕРБУРГ, 15 февралі. Директора сїдного інституту Позднієва послано у Японію завести зносини між інститутом і науковими і учебними закладами Японії і придбати для інститутської бібліотеки користні видання. Позднієв пише, що скрізь в Японії до нього відносяться дуже гарно і радо допомагають йому виконати доручення. Ворожнечі, викликанї війною, зовсім не помітно.

З Ковна і Минська пишуть, що вже виставлено для огляду списки виборців до державної думи.

ХАРЬКІВ, 15 февралі. Уже порохвано виборців в городї і повіті: в городї—25,857 душ, в повіті—5000.

ПОЛТАВА, 15 февралі. З 19 по 25 марта дозволено скликати попередні з'їзди, на яких мають вибирати виборних від дрібних поміщиків і духовенства, а також і повітові з'їзди.

РЯЗАНЬ, 15 февралі. 5 февралі вибрано виборних від робітників. Списки виборців у губернії пороблено й оголошено.

Заграничні телеграми.

ВАШИНГТОН, 15 февралі. Щоб показати, що для того, щоб бути готовими до війни, салдати й офіцери сухопутного війська й флота повинні бути дуже розвинені, Рузвельт написав воєнному міністрові листа, який оголошено в військовій; в тому листі

він пригадає подвиги адмірала Того і переказує, для користі американських салдатів і матросів відозву, яку видав до своїх матросів Того, коли скінчилась війна.

БУДАПЕШТ, 15 февралі. Андраші написав виборцям листа, в якому пише, як велись переговори з Імператором і чому він (Андраші) не згодився утворити кабінет. Згодивсь скликати кабінет, на таких умовах, як того хоче імператор, значить зрестись прав парламенту, котрий завше брав участь в рішенню питання про організацію війська. Андраші певний, що монархія не може існувати без піддержки угорської інтелїгенції і кliche інтелїгенцію боротись за конституцію, а разом з тим рає бути завше готовою до почесного миру.

ПАРИЖ, 15 февралі. В маневькій парафії департаменту верхньої Луари, коли списувано церковне добро, товпа остушила жандарів і почала їх бити. Тяжко ранені унтер-офіцер і прийомщик. Жандарам довелось одстрілюватись з револьверів. Ранено 15 душ, з них двоє смертельно.

ЛОНДОН, 15 февралі. В газеті „Тribuna“ пишуть, що деякі держави, і між ними і Росія, хочуть бути посередниками в марокьській справі. Гостина короля Едуарда в президента французької республіки, каже газета, має з'язек з сїєю справою.

АСХАБАД, 15 февралі. З кончакьского ханства пишуть, що там готують великі розрухи. Народ дуже невдоволений вчинками теперішнього кончакьского губернатора і домагасться, щоб повернено колишнього начальника.

Дописи.

Чернігів. 21 февралі будуть опубліковані списки виборців в думу по г. Чернігову з Березним; всіх виборців до 5000 чол. (в самому Чернігові більш 27000 люду). Починається передвиборча агітація, особливо діяльну участь беруть євреї, вони подбали про те, щоб всі квартиранти подали заяви про внесення їх в список, навіть обрали по синагогам люду, які б спонукали байдужих до запису, обійшли таких квартирантів, забрали од їх заяви, виправили в поліції указані в законі „удостоверенія“ і передали їх в управу; тепер у євреїв вже йдуть прелвиборчі зібрання. З других груп населення поки що, тільки одна конституційно-демократична партія виявляє життя, має видавати газету „Десну“; 21 февралі виходить річенець, коли адміністрація має датовілі на видання цієї газети. Можє й Чернігів нарешті діждеться того часу, що виходитиме місцева газета, бо досї виходили тільки офіційні Губерньські Відомости, виходив Чернігівський Листок. Одвічальним редактором „Десни“ буде відомий земськїй діяч В. М. Хижняков.

По чернігівському повіту списки вже опубліковані, внесено звиш 25000 ч., швидко починаються вибори по волостях.

На чернігівського губернатора переведено самарського губернатора д. ст. сов. Радіонова, він був в Чернігові при Хвостову вице-губернатором, можна сказати, правою його рукою; хоч його назначили самарським губернатором, але він і не виїздив з Чернігова, чекаючи перевода сюди з Самари. А. А. Хвостов з орловських дворян, Н. М. Радіонов з донських козаків, чоловік твердої вдачі в душі новітнього курсу Дурново. До речі скажемо, в Черніговщину прибув цілий полк донських козаків на стоянку; штаб полка і одна сотня буде в Чернігові, другі будуть

розставлені по селах чернігівського й інших повітів.

Арештовано О. Тр. Андрієвську, молоду дівчину, що служила в губерньській земськїй управі.

Оповістки.

МОЛОДИЙ ЧОЛОВІК шукає служби в конторі, або де инше; має атестати; згоден на виїзд. Михайлівська 16, 19 Павловському. 17—3—3

Хочте знати, як живуть українські робітники і хлібороби у вільній Америці?

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“

одинокий український часопис в Сполучених Державах. Виходить раз на тиждень, коштує на рік 4 карбованці. Заовляти в книгарні ім. Шевченка, ч. 1, Львів або впрест в редакції: Svoboda, Box 353, Scranton Pa, U. S. A. AMERICA.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

Залізничні Поїзди.

Table with 4 columns: Платежи Заїзна (Юго-Западна) дорога, М поїздів, Охходить з Києва, Прибуває до Києва. Lists various train routes and schedules.

XI годь изданія. Открыта подписка на 1906 годь на еженедельный сельскохозяйственный журнал

ХУТОРЯНИНЪ,

органъ Полтавскаго общества сельскаго хозяйства. цѣна 2 р. въ годь, на полгода 1 р.

Программа: 1) Правительственные распоряжения и известия. 2) Деятельность местных сельскохозяйственных обществ, их отчетов и отдаленій. 3) Статьи по сельскому хозяйству, промышленности и торговлѣ, экономической и технической. 4) Хроника, сельскохозяйственное обозрѣніе и корреспонденція. 5) Сельско-хозяйственная и экономическая деятельность земских учреждений. 6) Библиография и обзор сельскохозяйственной и экономической литературы. 7) Сельскохозяйственный фельетонъ. 8) Смѣсь и мелкія известія. 9) Вопросы и отвѣты. 10) Торговья известія. 11) Обзорныя и известія о погодѣ. 12) Объявленія.

Кромѣ еженедельныхъ номеровъ въ размѣрѣ 2—3 печатныхъ листовъ подписчикамъ, по примѣру прежнихъ лѣтъ, будутъ высланы безплатныя преміи.—Въ 1905 г. въсь годъ подписчикамъ были разосланы помимо сѣмянъ кормовыхъ растений „Справочникъ по устройству учреждений мелкаго кредита, потребительныхъ обществъ и сельскохозяйственныхъ обществъ малаго района“.

Плата за объявленія: за одну строку петита въ концѣ текста 8 коп., впереди—вдвое.

Подписка принимается: въ г. Полтавѣ—въ конторѣ редакціи „Хуторянина“ при Полтавскомъ Обществѣ сельскаго хозяйства.

Київ, Друкарня. С. А. Борисова Маложитомірська, дїм № 16.

„Рідний Край“

Політична, економічна, літературна і наукова часопись ТИЖДНЕВА, З ДОДАТКАМИ СЕРЕД ТИЖДНЯ ПРО НОВИНИ, ВИХОДИТЬ В ПОЛТАВІ.

Часопись служитиме для оборони інтересів усіх трудящих людей, для добра нашому краю.

Передплата на цілий рік—з 1 січня (января) 3 карбованці з пересилкою пізроку 1 р. 80 к. з перес., на 1 місяць 35 к з перес., один номер лається за 10 коп. (можна марками)

Редакція і Контора въ Полтаві, ул. Котляревського, книгарня Гр. Маркевича.

Видає Гр. Маркевич. Редактори: М. Дмитрієв та Гр. Коваленко

ГРОМАДСЬКИЙ ГОЛОС

РАДИКАЛЬНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ЧАСОПИС Виходить два рази на тиждень: вівто і п'ятницю.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ: в Австрії в Росії в Америці

річно 7 корон 6 карбованців 2 1/2 доларі піврічно 3 корони 50 сот. 3 карб.

Поодинокє число 6 сотиків, з пересилкою—8 сотиків.

Адреса редакції і адміністрації: Львів, вулиця Ліндого, число

В КНИГАРНІ Київської Старини

Продаються ось які нові українські книжки.

- Бордуляк Т.-Оповідання. К. р. 1903, ц. 75 к. і 1 р. 25 к.
Вовчок М. Оповідання т. т. I і II, К. р. 1902 по 50 к. і 75 к.
Грушевський М. Історія України Русі, Львів т. т. I, II і III (видання по 3 р. 60 к., т. V, перша половина, 2 р. 40 к. (IV друкується)
Грінченко Б. Писання, т. т. I поезія і II проза по 1 р. 50 к. і 2 р.
Глібов Л. Твори. К. р. 1904, ц. 75 к. і 1 р. 25 к.
Байки К. р. 1904, ціна 20 к.
Досвітні Огні. Український декламатор К. р. 1906, ц. 1 р. 25 к. в оправі 1 р. 75 к.
Демченко І. Українське васїлля з піснями. Од. р. 1905, ц. 20 к.
Єфіменко А. Южная Русь т. т. I і II С. П. Б. р. 1905 по 2 р.
Е. П. Мале та розумне. С.-Пб. р. 1906, ціна 8 к.
Загірня М. Оборонець покривдж. (про Лінкозльба) С.-Пб. р. 1905, ц. 14
Календарь-Веселка. на рік 1906, ціна 60 коп.
Куліш П. Чорна рада, хроника 1663 року, Одесса р. 1900, ціна 50 к. люнками (ведєл. паперу) 2. р.
Комарь М. Т. Г. Шевченко. В літер. і іскустві Од. р. 1900, ц. 75 к.
Кониський Ол. Ходїмо за ним. С.-Пб. р. 1905, ц. 5 к.
Квітка К. Пісні з нотами, гармон. Яновского, К. р. 1902, ц. 30 к.
Коваленко Ол. Горбокопик, казка К. р. 1906, ц. 20 к.
Левіцький І. Повісті т. т. II, III і IV К. р. 1905, по 1 р. 50 к. за Над Чорним морем К. р. 1906, ц. 1 р. 25 к. Київські прохачі. К. р. 1906, ц. 60 к.
Мирний П. Твори, т. II, К. р. 1906, ціна 1 р. 50 к. і 2 р.
На вічну пам'ять Котляревському. Збірник К. р. 1904, ціна 3 р. 50 к.
Перша ластівка, збірник творів молодих письменників X, р. 1905 ц. 1 р.
Розвага. Український декламатор К. 1905 р., ц. 1 р. 25 к. і 1 р. 75
Стефанчик В. Оповідання С.-Пб. р. 1905, ц. 70 к. і 85 к.
Тобілевич І. Драми і комедії. Полтава 1905, ц. 1 р. 50 к.
Франко І. Твори, т. т. I, II і III по 65 к. і 85 к. за том.
Яновська Л. Оповідання К. р. 1906, ціна 75 к. і 1 р. 25 к.
Фотограф. портрети українських письменників, артистів і гетьманів по 50 к., 1 р. 20 к. і 30 к.
Одкриті листи з українськими письменниками, артистами, гетьманами і ви ц. по 5 к.

31-го січня 1906 р. почне виходити у Петербурзі літературно-по ний місячник

„ВІЛЬНА УКРАЇНА“

орган, присвячений інтересам українського пролетаріату

Передплата на рік 3 карб., на пів року 1 карб. 80 н.

Окрема книжка коштує 30 коп.

Виходитиме у розмірі 5 аркушів. Передплатні гроші просимо засил С.-Петербург, Невський пр., № 139, кв. 60 А. Шабленко.

Редакція і адміністрація Невський пр. 139, кв. 60.

Редактор-видавець А. Шабленко.

Редактор Г. Дя...

Advertisement for 'Друкарня С.А. Борисова' (Printshop S.A. Boriso) located at Malozhitomirskaya St. No. 16. The ad lists various printing services including books, brochures, and business cards, and provides contact information for the shop.